Vedlegg til valgstyrets valgprotokoll for stortingsvalget 2021

ln	n	h	\cap	ld
			v	ιu

1		Forkastede stemmegivninger – Forhånd B1, s.7			
2		For	klaring på forkastelsen «Velgeren er ikke innført i manntallet i kommunen»	. 2	
2.1 2.2		.1	Norske statsborgere som aldri har vært folkeregistrert i Norge	. 2	
		.2	Utsendelse fra Digipost om stemmerett ved årets stortingsvalg	. 2	
	2.	.3	Norsk statsborger født i Norge – Ikke i manntall	.3	
	2.	4	Velgere med sperret adresse	.3	
3 Stemmesedler mottatt under forhå		Ste	mmesedler mottatt under forhånd B2.1.1, s. 7 og B2.2.1, s. 8	.3	
	3.	.1	Forklaring på avvik mellom sedler og kryss	.3	
4		Avv	rik mellom foreløpig og endelig telling – forhåndsstemmesedler D1.4, s. 23	.3	
5		Ste	mmesedler mottatt under valgting C1, s.12 og C2.1, s. 13	. 4	
	5.	.1	Forklaring på avvik mellom sedler og kryss	. 4	
6		Ste	mmegivninger valgting – avvik C4.4 s.18	. 4	
6		.1	Forklaring på avviket	. 4	
	6.	.2	Avvik mellom foreløpig og endelig telling – valgting D2.4, s. 27	.5	
7		Am	bulerende stemmegivning mottatt på valgting C4.4, s.18	.5	
8	Sent innkommet forhåndsstemmegivninger		.5		
9	Opptelling av generelle stemmesedler			.5	
10	10 Forsendelse av stemmer – feil adresse til valgstyrene – Sender til Oslo				

1 Forkastede stemmegivninger - Forhånd B1, s.7

Oslo kommune har forkastet 320 stemmegivninger fra forhåndsvalget. I 2017 forkastet vi 137 stemmegivninger i denne kategorien.

2 Forklaring på forkastelsen «Velgeren er ikke innført i manntallet i kommunen»

Vi har forkastet 257 stemmegivninger hvor personen ikke lå inne i manntallet. Av disse var 34 norske statsborgere som aldri har bodd i Norge. 8 velgere hadde sperret adresse, men tilhører ikke Oslo. Resten var ikke norske statsborgere.

2.1 Norske statsborgere som aldri har vært folkeregistrert i Norge Vi har forkastet 34 stemmegivninger der velgeren aldri har bodd i Norge. Disse stemmegivningene er mottatt fra utenriksstasjoner. I veiledningshefte til utenriksstasjonene står det følgende under overskriften Manntallet s. 12:

«Er velgeren norsk statsborger, men har aldri vært folkeregisterført som bosatt i Norge skal søknaden om innføring i manntallet og stemmegivningen sendes Oslo kommune.»

Ifølge valgloven §2-1 pkt. c) har du ikke stemmerett til stortingsvalget hvis du aldri har vært folkeregistrert i Norge. Dette er derfor ikke velgere Oslo kommune skal føre inn i manntallet. Oslo skal kun føre inn velgere som har vært bosatt mer enn 10 år i utlandet. Unntaket er ansatte i diplomatiet og deres husstandsmedlemmer, men ifølge Valgdirektoratet er disse velgerne registrert i manntallet.

Konsekvensen av denne veiledningen er at Oslo kommune har mottatt stemmegivninger fra norske statsborgere som ikke har stemmerett etter valgloven. Disse burde aldri vært tatt imot på en utenriksstasjon – og i hvert fall ikke sendt Oslo kommune som nå har fått unødvendige forkastede stemmegivninger i valgoppgjøret.

2.2 Utsendelse fra Digipost om stemmerett ved årets stortingsvalg Digipost sendte ut et nyhetsbrev til alle sine kunder den 3. september hvor det stod følgende melding:

Årets valgkort har blitt sendt til deg i Digipost. Valgkortet bekrefter at du har stemmerett, og det inneholder praktisk informasjon, som når og hvor du skal stemme.

For å stemme må du kun ha med legitimasjon med bilde. Du trenger altså ikke å vise frem valgkortet, men det går raskere å stemme om du gjør det. Valgkortet ligger enkelt tilgjengelig i Digipost-appen din.

Rett etter at denne meldingen ble sendt ut mottok Oslo kommune veldig mange henvendelser fra velgere både i valglokalene og på valginformasjonstelefonen som ønsket å stemme, men som ikke hadde stemmerett. Vi tror at denne feilinformasjonen også var med på å øke antall forkastede stemmegivninger ved årets valg.

2.3 Norsk statsborger født i Norge – Ikke i manntall

Oslo kommune har mottatt stemmegivninger fra velgere som vi ikke finner i manntallet, men som ligger i folkeregisteret som norske statsborgere, født i Norge. Ifølge valgloven skal disse forkastes. Oslo tok kontakt med Valgdirektoratet da dette ble oppdaget, men fikk ingen forklaring på hva som kan ha skjedd. Oslo kommune stiller spørsmål om årsaken til at en norsk statsborger, født i Norge og som er over 18 år ikke står i manntallet.

Vi har også mottatt stemmegivninger fra velgere hvor det står på valgkortet at de er folkeregistrert i Oslo, men som ligger inne i manntallet til andre kommuner. Dette er meget uheldig på valgdagen da vi hadde velgere i valglokalene som hadde mottatt valgkort hvor det stod at de skulle stemme i Oslo, men som ikke var i vårt manntall, og vi kunne derfor ikke ta imot stemmen.

2.4 Velgere med sperret adresse

Vi har forkastet 8 stemmegivninger fra velgere med sperret adresse som ikke står på «hemmelig adresselisten» i Oslo. Disse er ikke mulig å få sendt videre til rett kommune. En løsning for disse velgerne kan være at de får informasjon om at de må stemme i egen kommune eller at de må opplyse stemmemottaker hvilken kommune stemmegivningen skal sendes til hvis de stemmer utenfor egen kommune.

3 Stemmesedler mottatt under forhånd B2.1.1, s. 7 og B2.2.1, s. 8

Vi har satt til sammen 235 105 manntallskryss på forhånd og mottatt 235 233 stemmesedler. Av disse var 101 ustemplede stemmesedler. Det gir et avvik på 27 flere stemmesedler enn kryss. I 2017 hadde vi et avvik på 29 flere stemmesedler.

3.1 Forklaring på avvik mellom sedler og kryss

Under forhåndsstemmingen har stemmemottakere tatt imot stemmer fra velgere fra andre kommuner som har lagt stemplet seddel rett i urne. Da blir disse ikke krysset av i Oslos manntall, men stemmeseddelen blir med i vårt valgoppgjør. Rutinen om at stemmemottaker først skal slå opp velgeren i EVA er i disse tilfellene ikke fulgt. I tillegg antar vi at vi har tilfeller der stemmemottakerne ikke har krysset av velgeren i EVA, men hvor velgeren har fått lagt en stemplet stemmeseddel i urnen.

4 Avvik mellom foreløpig og endelig telling – forhåndsstemmesedler D1.4, s. 23

Den endelige opptellingen av forhåndsstemmesedlene viste at det i den manuelle foreløpige opptellingen var gjort noen sorteringsfeil i partifordelingen og tellefeil. Disse feilene fordelte seg jevnt på de 18 tekniske kretsene.

5 Stemmesedler mottatt under valgting C1, s.12 og C2.1, s. 13

Vi har satt til sammen 146 100 manntallskryss på valgting og mottatt 146 163 stemmesedler. Av disse var 30 ustemplede stemmesedler. Det gir et avvik på 33 flere stemmesedler enn kryss.

5.1 Forklaring på avvik mellom sedler og kryss

Under valgting har stemmemottakere tatt imot stemmer fra velgere fra andre kommuner som har lagt stemplet seddel rett i urne. Da blir disse ikke krysset av i Oslos manntall, men stemmeseddelen blir med i vårt valgoppgjør. Rutinen om at stemmemottaker først skal slå opp velgeren i EVA er i disse tilfellene ikke fulgt. I tillegg antar vi at vi har tilfeller der stemmemottakerne ikke har krysset av velgeren i EVA, men hvor velgeren har fått lagt en stemplet stemmeseddel i urnen.

6 Stemmegivninger valgting – avvik C4.4 s.18

To andre kommuner har krysset av tre velgere i manntallet til Oslo. Stemmegivningene ble mottatt i disse kommunene på valgdagen og ble krysset av i det valgadministrative systemet – EVA i løpet av valgnatten. Dette medfører et avvik på 3 manglende stemmesedler i Oslo – se C4.4 *Antall stemmesedler i særskilt omslag*.

6.1 Forklaring på avviket

EVA mangler en sperring som hindrer at en kommune kan krysse av en velger i andre kommuners manntall. Valgdirektoratet har bekreftet at dette er mulig i to kategorier; «konvoluttstemmer fra valgting» og «beredskapsstemmer fra valgting». I alle andre kategorier er dette ikke mulig i EVA.

Konsekvensen av dette er at hvis en kommune gjør en feil ved å godkjenne en stemmegivning fra en velger som ikke står i kommunens eget manntall, så krysser de av i manntallet i kommunen der velgeren er folkeregistrert. Dette fører til et avvik i valgoppgjøret til velgerens kommune fordi de får registrert kryss i manntallet uten at de har den fysiske stemmegivningen og dermed stemmeseddelen.

Det er bekymringsfullt at det valgadministrative systemet tillater andre kommuner å krysse av velgere i feil manntall. Dette fører til feil i andre kommuners valgoppgjør. Vi ble gjort oppmerksom på at Oslo hadde 3 kryss for mye av en av kommunene som hadde satt to av dem.

Oslo tok umiddelbart kontakt med Valgdirektoratet da vi fikk meldingen fra denne kommunen for å få en forklaring på hvordan dette kunne skje. Vi reagerer på at Valgdirektoratet ikke selv informerte kommunene som hadde fått avvik i valgoppgjøret da de oppdaget denne feilen. Når det oppstår avvik mellom sedler og manntallskryss bruker kommunene mye tid på omtelling og å lete etter forklaringer på avvikene. En slik feil er viktig informasjon og burde vært formidlet med en gang. Oslo reagerer på Valgdirektoratets manglende forståelse for dette og bagatellisering av avviket. Vi legger stor prestisje i å få et korrekt valgoppgjør og ønsker å forklare alle

avvik der det er mulig. Det gjelder både våre egne feil og andre årsaker til avvik. Alle kommuner kan gjøre en brukerfeil. Derfor burde det være en sperring i EVA også for disse kategoriene, slik at dette ikke får følger for valgoppgjøret i en annen kommune.

6.2 Avvik mellom foreløpig og endelig telling – valgting D2.4, s. 27 Den endelige opptellingen av valgtingsstemmene viste at det i den manuelle opptellingen på valglokale var gjort noen sorteringsfeil og tellefeil. Disse feilene fordelte seg jevnt på de 103 kretsene. Dette utgjør et avvik på 31 flere stemmesedler.

7 Ambulerende stemmegivning mottatt på valgting C4.4, s.18

Stortinget har innført midlertidig lovendringer pga valg i en pandemi. Kommunene måtte derfor ta imot stemmer fra egne velgere i isolasjon og karantene på valgdagene. Oslo kommune tok imot 198 ambulerende stemmegivninger i løpet av lørdag 11. – mandag 13. Disse måtte tas imot i konvolutt og er derfor lagt inn i kategorien særskilte stemmegivninger.

8 Sent innkommet forhåndsstemmegivninger

Valgdirektoratet har inngått en avtale med Posten Norge som skal sørge for at alle forhåndsstemmene kommer frem til rett kommune innen fristen tirsdag kl.17.00. Ved årets valg skulle kommunene sende alle utenbysstemmene fra siste uken med denne avtalen. Vi mottok derfor i år 9113 sent innkomne forhåndsstemmer. I 2017 var tallet 3604. 99% prosent av disse var generelle stemmesedler.

9 Opptelling av generelle stemmesedler

Totalt mottok Oslo kommune i overkant av 23 000 stemmegivninger i konvolutt ved årets valg. De aller fleste av disse stemmegivningene inneholdt generelle stemmesedler hvor velgeren krysser av for hvilket parti vedkommende ønsker å stemme på. Alle generelle stemmesedler er trykt opp med punktskrift for at velgere med nedsatt syn skal kunne stemme uten assistanse fra valgmedarbeidere.

Vi får problemer når vi skal telle disse stemmesedlene grunnet punktskriften. Det at alle stemmesedler har punktskrift gjør at de fester seg til hverandre når de ligger i esker/bunker for telling.

Dette gir utfordringer når stemmesedlene skal telles – både manuelt og maskinelt. Under testing i år så vi flere ganger at skannerne som brukes til maskinell telling kan risikere å dra inn mer enn én stemmeseddel av gangen grunnet punktskriften og hyppige papirstopp. Det samme er gjeldende når vi skal telle manuelt og stemmesedlene sitter fast i hverandre.

Vi valgte å telle alle generelle stemmesedler manuelt to ganger fordi vi mener det er den beste løsningen tatt i betraktning ulempene denne typen sedler medfører i maskinell telling.

I de manuelle tellingene talte vi noen av bunkene inntil 10 ganger for å komme frem til riktig resultat. På tross av omfattende telling hadde vi et lite avvik fra kryss til stemmesedler på stemmer mottatt i konvolutt. Her skal det i utgangspunktet ikke være avvik.

Vi vet av erfaring av andre kommuner også har samme problem med denne typen stemmesedler. De som velger å skanne denne typen stemmesedler legger ofte en ordinær stemmeseddel mellom to generelle slik at ikke punktskriften kan feste seg eller at annenhver generell stemmeseddel er snudd for å unngå at punktskriften skal feste seg i seddelen over.

Begge disse løsningene er ressurskrevende og ingen garanti for å unngå problemer, hverken i manuell eller maskinell telling.

Vi har tidligere bedt både Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Valgdirektoratet om at kommunene og utenriksstasjonene bør få generelle stemmesedler både med og uten punktskrift – slik at de velgerne som har behov for punktskrift fremdeles skal få slike stemmesedler. De fleste velgere som stemmer utenfor eget valgdistrikt bør få generelle stemmesedler uten punktskrift. Vi mener at det vil føre til færre avvik i opptellingen.

10 Forsendelse av stemmer – feil adresse til valgstyrene – Sender til Oslo

Oslo har mottatt et større antall (ca 100) stemmer fra utenriksstasjoner der de har skrevet at adressaten er valgstyret i en annen kommune enn Oslo, men adressen er til Rådhuset i Oslo. Det samme har flere kommuner gjort. Her dreier det seg om et enda større antall.

Oslo kommune har sendt disse stemmegivningene videre til rett kommune, men tviler på at de som vi mottok valghelgen rakk frem til riktig kommune innen fristen tirsdag kl. 17.00

Blant annet mottok vi nesten 50 stemmer levert lørdag 11. om morgenen som ikke skulle til Oslo. Disse var sendt fra en annen kommune, men på forsendelseskonvolutten stod det Valgstyret i Oslo, Rådhuset 0037 Oslo. I konvolutten lå det nesten 50 stemmer med valgkort merket Valgstyret til kommunen de skulle til.

Vi har også i år mottatt en del utenriksstemmer etter fristen. Vi ser at en utenriksstasjon har postlagt flere stemmer etter fristen 3. september. Det virker som de har samlet opp stemmer og sendt dem samlet.